

Tirant, avui

L'editorial Proa acaba de publicar una edició de *Tirant lo Blanc*, el clàssic medieval de Joanot Martorell, adaptada al català actual per Màrius Serra sense, pel que sembla, rebaixar l'ambició lingüística de l'original. Ho trobo una bona pensada, perquè així aquesta gran novel·la, de la qual, des de fa anys, amb prou feines se n'explotaven els episodis amorosos per fer-ne alguna pel·lícula o lectures escolars, serà accessible, en tota la seva magnitud, per a un públic més divers i general. Algú pot pensar que no calia, que, al capdavall, es fa molt poc, això d'actualitzar obres literàries si no és per convertir-les en un descafeïnat producte de *lectura fàcil*. No ens enganyem: si de la majoria de clàssics medievals no se'n fan versions actualitzades amb cara i ulls és, en bona part, perquè tenen un interès escàs per al lector mitjà del segle XXI.

Aquest no és el cas de *Tirant lo Blanc*, que compta amb una força narrativa digna d'una sèrie èpica de Netflix, que enfila un rosari d'aventures en forma de viatge per diverses parts d'Europa i del Mediterrani (Anglaterra, Sicília, Rodes, Constantinoble, Nord d'Àfrica), que es recrea en episodis amorosos i eròtics amb una desinhibició que pot enrojolar les galtes del més pinxo, que descriu passatges bèl·lics on tant s'exposen els detalls estratègics com les escenes de sang i fetge, que s'esplaia en els costums medievals com si volgués deixar-ne constància, que presenta un protagonista d'una complexitat inusual per a l'època (valent al camp de batalla i covard a l'hora de seduir Carmesina), que, en fi, s'adequa força als gustos lectors d'avui. Les versions que hi havia fins ara (la més popular i rigorosa era la de Martí de Riquer) continuaran servint als estudiosos acadèmics de l'obra, als estudiants de filologia i a qui vulgui sentir com sonava l'original medieval (que no és pas indesxifrable, tampoc). La versió de Màrius Serra, per la seva banda, pot portar el *Tirant lo Blanc* a la prestatgeria de qualsevol biblioteca particular. Ja no caldrà recórrer a les paraules de Cervantes o Vargas Llosa, que n'han fet alguns dels elogis més lúcids, perquè tothom pugui valorar com cal la novel·la de Joanot Martorell.